

Presentation Årsmöte

Ett hållbart initiativ i kemikaliebranschen

Den europeiska kemikaliebranschen - en av de mest betydelsefulla industrierna inom EU.

Produktion och användning

- **Produktion av farliga kemikalier:** År 2023 utgjorde kemikalier klassificerade som hälsofarliga 77 % av den totala kemikalieproduktionen inom EU. Produktionen av särskilt farliga ämnen, såsom cancerframkallande, mutagena och reproduktionstoxiska ämnen (CMR), uppgick till 36 miljoner ton samma år. [European Environment Agency's home page](#)
- **REACH-registreringar:** Enligt ECHA:s statistik har nästan 23 000 ämnen registrerats av cirka 16 000 företag, vilket ger en omfattande översikt över kemikalier som tillverkas eller importeras inom EU. [Wikipedia](#)

Miljöpåverkan och utsläpp

- **Energiförbrukning:** Kemikalie- och petrokemisk industri stod för 22 % av den totala slutliga energianvändningen inom EU:s industriella sektor år 2020, vilket gör den till den största energikonsumenten inom industrin. [European Environment Agency's home page](#)
- **Avfallsgenerering:** Mellan 2012 och 2018 ökade mängden farligt och icke-farligt avfall från kemikalieindustrin med 21 %. År 2020 genererades cirka 5,8 miljoner ton farligt avfall, vilket motsvarar ungefär hälften av det totala avfallet från sektorn. [European Environment Agency's home page](#)

Strategier och framtid

- **Kemikaliestrategi för hållbarhet:** EU:s strategi syftar till att skapa en giffri miljö genom att främja säkra och hållbara kemikalier, minska användningen av farliga ämnen och förbättra skyddet för människor och miljö.

Utfasning av farliga kemikalier

EU:s kemikaliestrategi bygger på att fasa ut kemikalier, speciellt farliga kemikalier, och om det inte går helt minska koncentrationen.

Det är i designfasen som signifikanta hållbarhetsfördelar kan uppnås.

Sveriges Miljömål - En giftfri miljö

Substitution - att ersätta produkter med hållbarare alternativ finns definierat i **Miljöbalken**.

Sverige har ett nationellt initiativ som heter **Substitutions Centrum**. Där fokuserar man på SVHC ämnen (speciellt farliga).

Traditionellt har kemikalier sålts av kemikalieföretagen med säljargumentet "hög koncentration ger mycket för pengarna" Nu gäller "låg koncentration gör mycket för miljön".

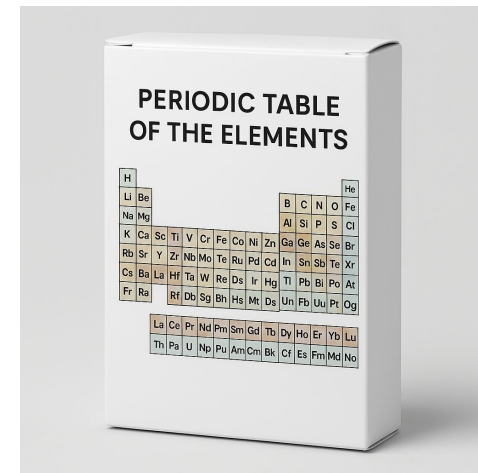
Genom mindre farliga kemikalier kan man bidra till mål i **PPWD** om hållbarare förpackningar.

Alla produkter är en sammansättning av kemiska grundämnen
Val av ämnen och koncentration är det som påverkar faroklassificeringen av kemikalier

Periodic Table of the Elements

1 IA H Hydrogen 1.008	2 IIA Li Lithium 6.94	3 III Be Beryllium 9.0122	4 V Vanadium 50.942	5 VI Cr Chromium 51.996	6 VII Mn Manganese 54.938	7 VIII Fe Iron 55.845	8 VIII Co Cobalt 58.933	9 VIII Ni Nickel 58.693	10 VIII Cu Copper 63.546	11 IB Zn Zinc 65.38	12 IIB Ga Gallium 69.723	13 IIIA Ge Germanium 72.630	14 IVA As Arsenic 74.922	15 VA Se Selenium 78.971	16 VIA Br Bromine 79.904	17 VIIA Kr Krypton 83.798	18 VIIIA Xe Xenon 131.29	19 IB Rb Rubidium 85.468	20 IIA Sr Strontium 87.62	21 III Y Yttrium 88.906	22 IV Zr Zirconium 91.224	23 V Nb Niobium 92.906	24 VI Mo Molybdenum 95.94	25 VII Tc Technetium 97	26 VIII Ru Ruthenium 101.07	27 VIII Rh Rhodium 101.07	28 VIII Pd Palladium 106.42	29 IB Ag Silver 107.87	30 IIB Cd Cadmium 112.41	31 IIIA In Indium 114.82	32 IVA Sn Tin 118.71	33 VA Sb Antimony 121.75	34 VIA Te Tellurium 127.60	35 VIIA I Iodine 126.90	36 VIIIA Xe Xenon 131.29	37 IB Rb Rubidium 85.468	38 IIA Sr Strontium 87.62	39 III Y Yttrium 88.906	40 IV Zr Zirconium 91.224	41 V Nb Niobium 92.906	42 VI Mo Molybdenum 95.94	43 VII Tc Technetium 97	44 VIII Ru Ruthenium 101.07	45 VIII Rh Rhodium 101.07	46 VIII Pd Palladium 106.42	47 IB Ag Silver 107.87	48 IIB Cd Cadmium 112.41	49 IIIA In Indium 114.82	50 IVA Sn Tin 118.71	51 VA Sb Antimony 121.75	52 VIA Te Tellurium 127.60	53 VIIA I Iodine 126.90	54 VIIIA Xe Xenon 131.29	55 IB Cs Cesium 132.91	56 IIA Ba Barium 137.33	57-71 Lanthanoids La Lanthanum 138.91	58 Ce Cerium 140.12	59 Pr Praseodymium 140.91	60 Nd Neodymium 144.24	61 Pm Promethium (145)	62 Sm Samarium 150.36	63 Eu Europium 151.96	64 Gd Gadolinium 157.25	65 Tb Terbium 158.93	66 Dy Dysprosium 162.50	67 Ho Holmium 164.93	68 Er Erbium 167.26	69 Tm Thulium 168.93	70 Yb Ytterbium 173.05	71 Lu Lutetium 174.97	72 Hf Hafnium 178.49	73 Ta Tantalum 180.95	74 W Tungsten 183.84	75 Re Rhenium 186.21	76 Os Osmium 190.23	77 Ir Iridium 192.22	78 Pt Platinum 195.08	79 Au Gold 196.97	80 Hg Mercury 200.59	81 Tl Thallium 204.38	82 Pb Lead 207.2	83 Bi Bismuth 208.98	84 Po Polonium (209)	85 At Astatine (210)	86 Rn Radon (222)	87 Fr Francium (223)	88 Ra Radium (226)	89-103 Actinoids Ac Actinium (227)	90 Th Thorium 232.04	91 Pa Protactinium 231.04	92 U Uranium 238.03	93 Np Neptunium (237)	94 Pu Plutonium (244)	95 Am Americium (243)	96 Cm Curium (247)	97 Bk Berkelium (247)	98 Cf Californium (251)	99 Es Einsteinium (252)	100 Fm Fermium (257)	101 Md Mendelevium (258)	102 No Nobelium (259)	103 Lr Lawrencium (260)
-----------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------------	------------------------------	-------------------------------------	---------------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------	--------------------------------------	---------------------------------	--------------------------------------	---	--------------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	---------------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	---------------------------------------	------------------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	---	---------------------------------------	---	------------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	----------------------------------	--------------------------------------	--	-------------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	---------------------------------------	------------------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	---	---------------------------------------	---	------------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	----------------------------------	--------------------------------------	--	-------------------------------------	--------------------------------------	------------------------------------	-------------------------------------	---	------------------------------	------------------------------------	---------------------------------	---------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	----------------------------------	-------------------------------	----------------------------------	-------------------------------	------------------------------	-------------------------------	---------------------------------	--------------------------------	-------------------------------	--------------------------------	-------------------------------	-------------------------------	------------------------------	-------------------------------	--------------------------------	----------------------------	-------------------------------	--------------------------------	---------------------------	-------------------------------	-------------------------------	-------------------------------	----------------------------	-------------------------------	-----------------------------	--	-------------------------------	------------------------------------	------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	-----------------------------	--------------------------------	----------------------------------	----------------------------------	-------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------	----------------------------------

57 La Lanthanum 138.91	58 Ce Cerium 140.12	59 Pr Praseodymium 140.91	60 Nd Neodymium 144.24	61 Pm Promethium (145)	62 Sm Samarium 150.36	63 Eu Europium 151.96	64 Gd Gadolinium 157.25	65 Tb Terbium 158.93	66 Dy Dysprosium 162.50	67 Ho Holmium 164.93	68 Er Erbium 167.26	69 Tm Thulium 168.93	70 Yb Ytterbium 173.05	71 Lu Lutetium 174.97
89 Ac Actinium (227)	90 Th Thorium 232.04	91 Pa Protactinium 231.04	92 U Uranium 238.03	93 Np Neptunium (237)	94 Pu Plutonium (244)	95 Am Americium (243)	96 Cm Curium (247)	97 Bk Berkelium (247)	98 Cf Californium (251)	99 Es Einsteinium (252)	100 Fm Fermium (257)	101 Md Mendelevium (258)	102 No Nobelium (259)	103 Lr Lawrencium (260)

CLP-förordningen (EG nr 1272/2008) reglerar hur kemiska ämnen och blandningar ska **klassificeras, märkas och förpackas** inom EU. Den har två huvudprinciper:

1. **Harmoniserad klassificering (Annex VI):**

Vissa ämnen har en **obligatorisk klassificering** som fastställts av EU, exempelvis cancerframkallande eller reproduktionstoxiska ämnen.

2. **Självklassificering:**

För ämnen och blandningar som **inte har en harmoniserad klassificering** är det producentens eller importörens ansvar att:

- utvärdera farorna,
- klassificera ämnet eller blandningen,
- och märka förpackningen med **alla relevanta faropiktogram, faroangivelser och skyddsanvisningar**.

EXEMPEL

ECHA utreder möjligheterna att fasa ut etanol från desinfektion

Innovation möjliggör:

- Val av mer hållbara, tunnare och lättare plastförpackningar utan krav på specialmaterial (t.ex. bag-in-box med upp till 86 % plastreduktion).
- Användning av mer miljövänliga förpackningsmaterial, såsom bioplast.
- Påfyllning genom refill av dispensers istället för engångsbaserade plastsystem.
- Ökad materialåtervinning, då produkten inte genererar farligt avfall.
- Potentiellt längre hållbarhet, vilket minskar avfallsmängden.
- Skonsam mot plastmaterial vid kontakt – till skillnad från etanol, som kan bryta ner sjukvårdsbäddar och andra plastbaserade ytor.
- Minskad mikroplastförorening, då färre kemikalieresistenta plastadditiv behövs i förpackningar.
- Bredare materialkompatibilitet – kan användas på fler plastytor utan att orsaka sprickbildning eller degradering.
- Minskat behov av skumsläckare som ofta innehåller PFAS

producerar 2 miljoner liter råvara per månad

16 april 2020 2020, NYHETER

2020-04-16: Coronavirusets spridning har förvandlat handsprit till en bristvara och därför ställer Lantmännen om sin produktion. Lantmännen Reppe i Lidköping har sedan tidigare börjat leverera råvara till handsprit och nu gör Lantmännen Agroetanol detsamma i Norrköping.

Volymen motsvarar
5 000 000 (Fem miljoner)
600 ml handspritsflaskor
eller **316 lastbilar** (33 pallar
/ fordon)

FAROR / MÄRKNING

BPHR anser att etanol är en säker kemikalie att använda i desinfektion, trots kända faror och flera farosymboler på förpackningarna idag.
BGHR anser att märkningen bör utökas med nya kända faror i enlighet med CLP förordningen.

STYRMEDEL

BPHR arbetar aktivt för att skatten ska avskaffas. Medlemmarna betalar inte skatten idag.
BGHR anser att punktskatt på bekämpningsmedel ska betalas enligt gällande lagstiftning.
Medlemmar är registrerade och betalar skatten.

FARLIGT AVFALL

BPHR lobbyar för att handspritsförpackningar ska hanteras som vanligt förpackningsavfall.
BGHR anser att förpackningar som innehållit farliga kemikalier bör hanteras som farligt avfall i enlighet med EU:s lagstiftning om inte en åtgärd först utförts för att säkerställa att förpackningen är fri från faror. Tex göra den droppfri eller änga ur den (i enlighet med MSB:s förslag). Detta i enlighet med försiktighetsprincipen i miljöbalken.

INNOVATION

BPHR samlar befintliga aktörer (de flesta handsprittstillverkarna) och arbetar för att bevaka och bevara medlemmarnas intressen i den befintliga marknaden.
BGHR är ett initiativ startat för att accelerera den gröna omställningen på marknaden.
Medlemmarna är olika aktörer med ett intresse för en hållbar omställning.

REGLVERK

BPHR har ett lågt fokus på efterlevnad av befintliga lagar och verkar aktivt för att nya regler inte ska gälla.
BGHR ser att en ökad efterlevnad av lagar och föreskrifter skulle gynna den gröna omställningen.

“ALKOHOLMAFFIAN” kallas de största handspritsproducenterna inom branschen. En bransch med ett oligopol.

Starka befintliga intressen försöker bevara marknad snarare än att ställa om till hållbara lösningar.

7 av 9 styrelseledamöter i BPHR arbetar i styrelser för handspritsproducenter.

HANDSPRIT SKALL HANTERAS SOM **FARLIGT AVFALL**

Aktuell Hållbarhet

From: [REDACTED]
Subject: VB: Handsprit
Date: 8 January 2024 at 13:38
To: [REDACTED]

Hej,

Hoppas att helgerna varit bra och att du har det bra!

Mest för kännedom, Vi har fått väldigt många frågor kring hur flaskor som innehållit alkoholbaserad handsprit ska klassas. Leverantör av **handsprit som inte är alkoholbaserad** har gått ut med den information om att dessa flaskor ska vara farligt avfall. Då detta varit så omfattande behöver vi att gå ut samlat, men har inte gjort det ännu pga helgerna. **Skulle vilja dubbelkolla med dig om jag uppfattat rätt att det är när handspriten säljs yrkesmässigt som säkerhetsdatablad är krav? Kan man komma undan krav på säkerhetsdatablad, om farliga ämnen endast förekommer under vissa halter t.ex.?**

Hälsningar [REDACTED]

Debatt

Återreplik: "Linjera era råd med ert eget agerande, Naturvårdsverket!"

NATURVÅRDSVERKET
Avfalls- och kemikalieenheten
BESÖK: Virkesvägen 2, Stockholm
POST: 106 48 Stockholm
TELEFON: 010-698 81892
www.naturvardsverket.se

Läs om hur Naturvårdsverket behandlar dina [personuppgifter](#)

*Från Naturvårdsverkets hemsida:
"Sverige bör fortsätta att arbeta för att bygga upp kapaciteten i länder med mindre utvecklad kemikaliekontroll. På så sätt minskar spridningen av farliga ämnen globalt men också lokalt. Vi behöver också delta aktivt i arbetet för ett nytt globalt ramverk för kemikalier och avfall."*

AKTUELLT

Förenkla regelverket för förpackningar som innehåller farligt avfall

20 februari 2024 | 2 min läsning

Anders Karlsson, hållbarhetsansvarig på Hygiene of Sweden varnar i en debattartikel på Aktuell Hållbarhet för att felsortering av förpackningar med alkohol utgör en brandfarlig situation. Han ser en ökad risk för olyckor med anledning av Naturvårdsverkets nya regelverk om sortering av farligt avfall som trädde i kraft 1 januari. Vi på Näringslivets Producentansvar instämmer med Anders Karlssons varningar.

Varför sorterar vi stolt äppelskrutt, pappersförpackningar och strumpor rätt i avfallet men brister när det kommer till farliga kemikalier där det verkligen spelar roll?

Det kostar **tid** och **pengar** att göra rätt samt kräver nya **vanor**.

Vi kan lite liknas vid Systembolaget

Vi snackar skit om det vi själva säljer och uppmanar kunderna att *inte köpa så mycket, handla så ofta och att undvika bunkringslager.*

Det gör oss mindre populära i branschen och mer populära bland djur och natur.

Vi ser ett tydligt samband mellan **låg kunskap** och **höga utsläpp**

Hållbarhetsmedvetna konsumenter ska driva omställningen till grönare kemikalier enligt EU:s kemikaliestrategi.

Vi sprider kunskap om farliga kemikalier genom kampanjen THINK GREEN.

**THINK
GREEN!**

THINK GREEN!

*Förpackningen kan innehålla spår
av farligt avfall

**Att klassificera farligt
avfall är inte alltid lätt.
Genom att välja
oklassificerade
produkter behöver du
bara tänka en gång.**

När produkten köps.

THINK GREEN!

**Att först börja tänka
avfall när man står med
en tom förpackning i
handen är för sent.**

Det är dags att börja tänka efter före.

THINK GREEN!

**Det finns ett sätt att
göra ett farligt avfall
ännu farligare. Genom
att ta bort märkningen
av det.**

En korrekt hantering av farligt avfall är
avgörande för hela avfallskedjan nedströms.

THINK GREEN!

**PANTA MERA gäller
inte farligt avfall.
För farligt avfall gäller
istället.**

Producera mindre.

Tänk grönt genom att välja produkter
som inte bildar farligt avfall.

THINK GREEN!

**Det bästa avfallet är
inte det som sorteras
rätt och återvinns.**

Det är avfallet som aldrig uppstår.

THINK GREEN!

**Att sortera tomburkar
rätt är nästan lika
viktigt som att inte
köpa förpackningar
fulla av
farliga kemikalier.**

EUs kemikaliestrategi är tydlig,
farliga kemikalier skall fasas ut.

THINK GREEN!

THINK GREEN!

“Det är dags att
börja tänka efter
före”

från THINK GREEN
blev temat på KEMI:s
Almedalsvecka.

B G H R
Branschföreningen Grön
Hygien & Rengöring

Sortering av brandfarliga kemikalier som ofarligt avfall - avvikelse som nu rapporteras vid tillsyn

**Hässelholms
kommun**

“Vi har gjort fel så länge så vi kan göra det ett tag till” sa min chef när jag tog upp att vår kemikaliehantering inte följer avfallslagstiftningen. Varför byter man inte ut klassificerade kemikalier när det finns alternativ? det verkar vara svårt, i princip omöjligt att ta sig ur upphandlade avtal.”- V. Andersson. Huvudskyddsombud Hässelholms kommun

“Vi får lägga in detta som en punkt vid tillsyn tänker jag.” Miljöinspektör vid Hässelholms kommun

2025-04-14 Vannaröds Skolan

En avvikelse noterad vid hanteringen av handsprit som ofarligt avfall vid tillsyn

Ett stort glapp mellan den som köper in kemikalien och den som ska hantera den i sin verksamhet

Inköpsenheter / centraler / aktörer

Det förekommer generellt låg kunskap om farliga kemikalier inom enheterna, där fokus ofta ligger på att förhandla fram låga priser snarare än att säkerställa regelefterlevnad. Förståelsen för de regelverk som styr hantering av farliga kemikalier är begränsad, och intresset för att utvärdera eller välja hållbara alternativ är ofta lågt. Även när verksamheterna efterfrågar nya lösningar stoppas ofta en omställning centralt.

Verksamhetsutövare

Verksamhetsutövare bär ett stort ansvar för efterlevnaden av lagar och föreskrifter kring farliga kemikalier, men saknar i många fall tillräcklig kunskap om de risker och krav som är kopplade till dessa produkter. Detta gäller särskilt inom verksamheter som normalt inte hanterar farliga kemikalier i sin kärnverksamhet.

Tidsbrist gör det dessutom svårt att sätta sig in i relevanta regelverk, även om viljan till efterlevnad generellt är hög.

“Kommunen har helt missat att ta upp handspritsprodukterna i SBA” - Brandkonsulten

Guide till hantering av etanolbaserad desinfektion i SBA

<https://bghr.se/brandfarliga-hygienprodukter-missas-ofta-i-det-systematiska-brandskyddsarbetet/>

Hantering av brandfarliga kemikalier inom hygien för vanliga verksamheter i det systematiska brandskyddsarbetet

Allt hantera brandfarliga kemikalier, såsom etanolbaserad handsdesinfektion, kräver särskild uppmärksamhet inom det systematiska brandskyddsarbetet (SBA). Det är viktigt att identifiera och dokumentera alla brandfarliga produkter som används i verksamheten. Produkter som klassificeras som brandfarliga är märkta med symbolen "flamman" på etiketten, vilket indikerar att de har en låg flampunkt och därmed utgör en brandrisk. Det är därför avgörande att förvara och hantera dessa produkter enligt gällande säkerhetsföreskrifter.

demins start börjat använda handsdesinfektion på prövring och sjukfrånvaro. De flesta köpte initialt ändarna. Många verksamhetsutövare missade en och därför har den inte tagits upp i det

reben har nyligen ändrat terminologin från det numera finns flera alternativ för att desinficera

dematiska brandskyddsarbetet, eftersom tidigare användning, medan "handsdesinfektion" både en alternativ som inte är brandfarliga.

i termen "brandfarlig desinfektion" användas för att reakt som är brandfarlig.

i brandfarliga saknar symbolen flammen.

För verksamheter som hanterar brandfarliga vätskor kan det krävas tillstånd från kommunen, beroende på mängden som hanteras. Övrigt om tillstånd krävs eller inte, är det viktigt att följa de föreskrifter som gäller för säker hantering av brandfarliga vätskor. Detta inkluderar att ha tydliga rutiner för förvaring, användning och avfallshantering, samt att säkerställa att personalen är utbildad i hur dessa produkter ska hanteras på ett säkert sätt. [MSB](#)

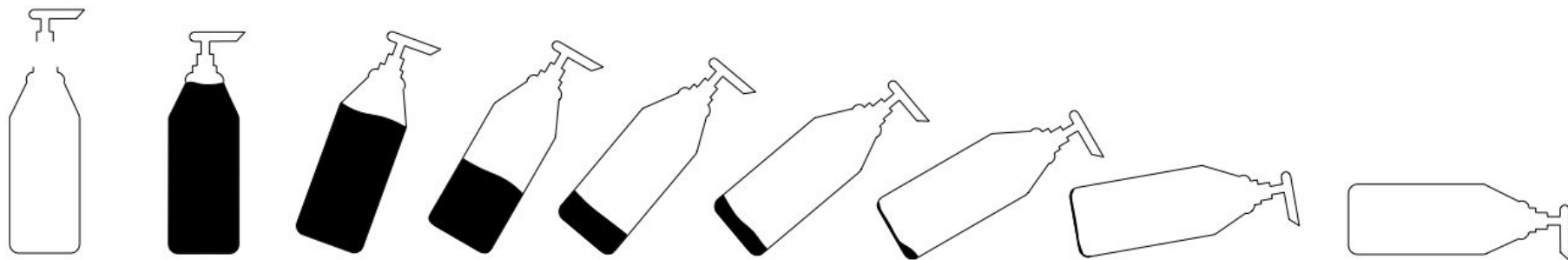
Produktvalkampanjmaterial

THINK
GREEN!

I EU:s nya kemikaliestrategi förlitar man sig på att medvetna konsumenter gör rätt val när man väljer produkter. För att göra rätt val krävs en insikt i de valmöjligheter som finns och en medvetenhet om konsekvenserna av dessa val. Många förpackningar ser liknande ut och marknadsföringen är snarlik, svår att förstå och ibland till och med olaglig. Tveksamma påståenden förvirrar mer än klargör för konsumenterna och det är därför viktigt att förstå hur många delar under livscykeln av en kemisk produkt som påverkar människor och miljön.

En livscykelbeskrivning av kemikalier från idé till avfall.

De olika stegen i livscykeln av en kemisk produkt

STEG
00

STEG
01

STEG
02

STEG
03

STEG
04

STEG
05

STEG
06

STEG
07

STEG
08

0. Idé 1. Råvaror 2. Tillverkning 3. Fyllning, Förpackning & Märkning 4. Logistik 5. Försäljning 6. Förvaring 7. Användning 8. Avfallshantering

Hantering av farliga kemikalier

THINK
GREEN!

Ur ett juridiskt perspektiv från köp till avfall

Försäljning

Kemikalieinspektionen

Förordning (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer

Märkning

Kemikalieinspektionen /
Arbetsmiljöverket.

Förordning (EG) nr 1272/2008 (CLP)
Kemiska arbetsmiljörisker (AFS 2011:19)

Transport

MSB

Lag (2006:263)
om transport av farligt gods

Brandfarliga kemikalier

MSB / kommunal tillsyn tex. brandförsvär
Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor

Arbetsmiljö

Arbetsmiljöverket

Kemiska arbetsmiljörisker (AFS 2011:19)
Arbetsmiljölagen (1977:1160)

Förvaring

MSB / Arbetsmiljöverket

Lag (2010:1011) om brandfarliga och
explosiva varor
Kemiska arbetsmiljörisker
(AFS 2011:19)

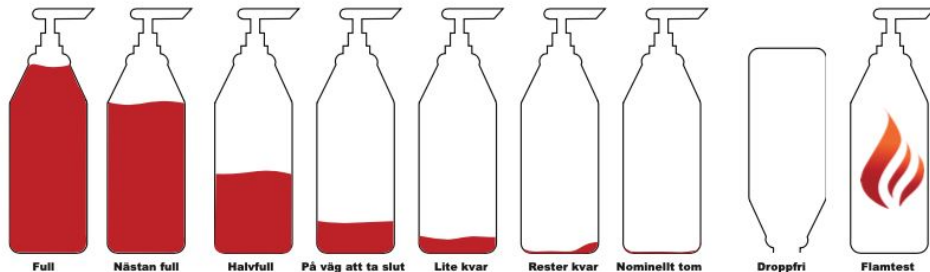
Avfallshantering

Naturvårdsverket / MSB

Miljöbalk (1998:808)
Avfallsförordning (2020:614)

GUIDE FARLIGT AVFALL

En internationell jämförelse när en förpackning som innehållit en brandfarlig kemikalie upphör att utgöra farlig avfall

SVERIGE

EU

ÖSTERRIKE

UK

I Sverige räcker det med att man tycker att förpackningen upplevs som tom och hanteras då på rekommendation av Naturvårdsverket ej som farligt avfall.

Enligt EU behöver en förpackning vara nominellt tom och bedömas som fri från faror innan den klassificeras som ofarligt avfall.

I Österrike behöver en förpackning med farligt avfall först vara droppfri för att omklassificeras från farligt avfall till ofarligt avfall.

Den skall först droppa ur och sedan testas igen genom att vädas upp och ner för att säkerställa att det inte finns fler droppar.

I UK räcker det inte med någon behandling av flaskan om den innehållit etanol. Man skall kunna bevisa genom test att förpackningen

inte kan antända pga spårmängder av innehållet.

THINK
GREEN!

En kampanj för ökad kunskap om hållbart tänkande kring farliga kemikalier

V SE1.3

Region Västra Götaland eldade under 2024 upp 34 000 kilo oanvända handspritsförpackningar till en kostnad av 486 000 kr.

Produkterna skapar stora utsläpp vid både framställning och i detta fallet vid destrueringen och plastmaterialåtervinningsgraden blir 0 %.

~~Olinjär ekonomi~~

Linjär ekonomi

Cirkulär ekonomi

1. Ta från naturen

2. Tillverka

3. Bunkra

4. Deponera

1. Ta från naturen

2. Tillverka

3. Konsumera

4. Deponera

1. Ta från naturen

2. Tillverka

3. Konsumera

4. Återanvänd

5. Materialåtervinn

THINK
GREEN!

Pga pandemin har många vanliga verksamheter köpt in faroklassade kemikalier för hygien men hanterar dem som ofarliga. Vanliga avvikelser är:

Ej genomfört substitution till mer hållbara lösningar (miljöbalken) 🌱

- **Lagrum:** Miljöbalken (1998:808), kapitel 2 § 3. Substitution av farliga kemikalier krävs enligt miljölagstiftningen för att minska risker för människors hälsa och miljö.

Saknar faromärkning vid överlåtelse (CLP) ⚠️

- **Lagrum:** Kemikalielagstiftningen (EU 1272/2008, CLP-förordningen). Enligt CLP-förordningen ska farliga kemikalier märkas korrekt när de överläts eller säljs.

Saknar dokumentation i SAM och bristande eller felaktig märkning på dispensers som innehåller farliga kemikalier (Arbetsmiljöverket) 📄 <https://bghr.se/mote-med-arbetsmiljoverket/>

- **Lagrum:** Arbetsmiljöförordningen (AFS 2011:19). Arbetsgivare är skyldiga att ha dokumentation om kemiska risker och säkerhet för anställda, inklusive kemikalier som används på arbetsplatsen.

Saknar dokumentation i SBA (MSB) 📄✍️

- **Lagrum:** Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, samt föreskrifter från MSB. Dokumentation för säkerhetsbedömning ska finnas för hantering av brandfarliga och explosiva ämnen.

Tillståndspliktig lagringsmängd utan tillstånd (MSB, kommunen) 🏢

- **Lagrum:** Lagen om brandfarliga och explosiva varor (2010:1011), MSB:s föreskrifter. Om en verksamhet förvarar kemikalier i mängder som kräver tillstånd, ska ett sådant tillstånd beviljas av MSB eller kommunen.

Utgångna datum 📅

- **Lagrum:** CLP-förordningen (EU 1272/2008) och Arbetsmiljöverket. Föreskrifter om hantering och användning av kemikalier inkluderar krav på att kemikalier inte får användas efter utgången bäst-före-datum, särskilt för säkerheten.

Påfyllning från annan behållare så att innehållet inte stämmer med SDS (Säkerhetsdatablad) ↺

- **Lagrum:** CLP-förordningen (EU 1272/2008) och Arbetsmiljöverket. Förvaring och hantering av kemikalier måste vara i enlighet med säkerhetsdatabladens instruktioner, och påfyllning från annan behållare utan korrekt märkning kan vara farligt.

Skillnaden mellan kemikalier i hållbarhetsrapporteringen och i verkligheten

Liseberg

 apoteket

HELSINGBORG

B G H R
Branschföreningen Grön
Hygien & Rengöring

Liseberg

Kommunikation om hållbarhet & kemikalier

START VÅRA MÅL AKTUELLT FRAMTIDSGLÄDJE ETT LISEBERG – FÖR ALLA LÄS MER

Hållbarhet A - Ö

Vill du veta mer om hur vi arbetar med hållbarhet på Liseberg? Här nedan kan du fördjupa dig i våra olika frågor och vårt hållbarhetsarbete

Liseberg marknadsför sig på hemsidan som världens mest hållbara nöjespark. Det är helt orimligt. Green Washing anser vi.

Kemikalier

Vi försöker använda kemikalier med så liten negativ påverkan på arbetsmiljö och yttre miljö som möjligt. Vi strävar efter hållbar kemikaliehantering genom att:

- Minska det totala antalet kemiska produkter.
- Byta ut de farligaste kemikalierna mot mindre farliga alternativ.
- Minska riskerna som kan kopplas till våra olika arbetsmoment.
- Ställa kemikaliekrav vid inköp och upphandling

Ansvarsfulla inköp

Liseberg arbetar för att gästerna ska kunna roa sig med gott samvete och känna trygghet i att det är schyssta villkor kopplat till det verksamheten erbjuder av upplevelser, boende och sortiment. Vi ställer relevanta hållbarhetskrav i våra upphandlingar, men ansvarsfulla inköp handlar också om att vara varsam med bolagets resurser, eftersom en god ekonomi är en förutsättning för långsiktig överlevnad.

DE VIKTIGASTE HÅLLBARHETSFRÅGOR FÖR PRIORITERINGAR OCH MÅLSÄTTNING

- Arbetsglädje, service och jämlikt bemötande
- Säker och trygg miljö
- Resurs- och klimateffektivitet
- Ansvarsfulla inköp
- Bidrag till den lokala samhällsutvecklingen

Hållbarhetsarbetet bedrivs systematiskt och vi åtar oss Tillämplig lagstiftning och andra relevanta krav från myndigheter och andra intressenter.

Genom vårt hållbarhetsarbete, som präglas av nytänkande och kreativitet, kan våra intressenter känna trygghet i att vi tar ansvar för verksamhetens påverkan – miljömässigt, socialt och ekonomiskt.

RISK MANAGEMENT AND INTERNAL REVIEWS

Liseberg takes a systematic, ongoing approach to risk management that involves investigations, risk analyses and monitoring in several different areas, combined with internal reviews. Internal reviews are based on the City of Gothenburg's guidelines for governance, monitoring and control, which also ensures that financial reporting and the information used by the business are reliable. The purpose of risk management is to identify problems, shortcomings and other risks, and ensure compliance with the law.

Hur Liseberg hanterar brandfarliga kemikalier (i detta fallet handsprit) blev aktuellt att undersöka när Oceana brann ner

⚠ **Inköp av handsprit:** I maj 2020 köptes 33 pallar handsprit till en kostnad av cirka 1,6 MSEK, när parken var stängd. Handspriten hade ett bäst-före-datum på endast två veckor, vilket innebär att den skulle ha gått ut innan parken rent praktiskt kunde öppna.

⚠ **Olaglig förvaring:** Det fanns endast ett muntligt tillstånd för att förvara 6000 liter handsprit, vilket innebär olaglig förvaring av mycket brandfarlig vätska (6000 liter).

⚠ **Ingen destruering:** Enligt avfallsdokumentationen från parken har ingen destruering av handspriten gjorts. Inget farligt avfall kan kopplas till handsprit alls i verksamheten.

⚠ **Tillstånd för öppen hantering:** Parken ansökte om tillstånd för öppen hantering av handspriten, några veckor efter att bäst-före-datumet hade passerat. Detta innebar att handspriten skulle trattas över till andra behållare. Det finns ingen dokumentation för detta i SAM, men enligt riskanalysen ska den öppna hanteringen ske på miljöstationen av personal som överför den till nya behållare.

⚠ **VD:s uttalande:** I en intervju med GP uttalar sig VD:n om att man hade förberett sig för att säkert ta emot gäster. Han nämner att 6000 liter handsprit hade köpts in, men glömmer att nämna att spriten redan hade gått ut i datum, och att den mängden var vad man hade tillstånd för – inte hela volymen som faktiskt köptes.

⚠ **Alkoholfri desinfektion:** Liseberg meddelar en ÅF av alkoholfri desinfektion 2020 att det inte fanns något behov av alternativ till brandfarlig desinfektion.

⚠ **Miljörevisor på RISE:** En miljörevisor på RISE, som arbetat med Liseberg, får information om hanteringen och uttrycker en tveksamhet kring parkens syn på miljöarbete, med tanke på hur situationen hanterades i praktiken.

Kommunikation om hållbarhet & kemikalier

Klimatavtryck

För att klara Parisavtalets ambition om att hålla den globala uppvärmningen till högst 1,5 grad krävs kraftfulla insatser. Målet är att halvera klimatavtrycket i hela värdekedjan till 2030. [År 2045 ska Systembolagets klimatavtryck vara netto noll.](#)

Sett till hela värdekedjan medför verksamheten en negativ påverkan genom ett betydande klimatavtryck. Tillsammans med kunskaps- och samarbetspartners finns stora möjligheter att mi

Inköp av tjänster och indirekt material

Vid inköp av tjänster och indirekt material ska Syster utifrån ett totalkostnadsperspektiv samtidigt som kostnader leverantörsmarknader ska stimuleras och tillvaratas. Inköpsprocessen ska användas vid Systembolagets förlängning av vara/tjänst/avtal. Rätt beslutsfattare ska tvärfunktionellt samarbete. Alla inköpsbehov ska kor

Det mest hållbara alternativet ur ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv ska i så hög utsträckning som möjligt väljas.

HÅLLBARHET

Låt oss tänka lite
annorlunda

Klimat

Allt vi gör påverkar vår miljö och vårt klimat. För att klimatavtrycket från odling och produktion ska bli så litet som möjligt behöver vi nyttja jordens resurser annorlunda. Några exempel är:

- Minska markbearbetningen och tillämpa växelbruk
- Odlar täckgrödor
- Använda så lite kemikalier som möjligt
- Använda mindre el och bränsle.

FN:s globala mål och Agenda 2030

I september 2015 antog FN:s generalförsamling 17 globala mål och 169 delmål för hållbar utveckling i en resolution som kallas Agenda 2030. Alla länder åtog sig att fram till 2030 leda världen mot en hållbar och rättvis framtid, och lovade samtidigt att följa upp agendan på nationell, regional och global nivå.

Tillsammans med kunder, leverantörer och andra intressenter har vi på Systembolaget med våra 6 000 medarbetare ett viktigt arbete i att bidra till förverkligandet av FN:s globala hållbarhetsmål. Vi är ett statligt bolag, och vår ägare förväntar sig att vi bidrar och fattar affärsbeslut i linje med målen.

B G H R
Branschföreningen Grön
Hygien & Rengöring

Besök på Systembolaget i Hässleholm 2025-04-17

Avvikelserna bygger på uppgifter som lämnats av butikschefen som var mycket trevlig och tillmötesgående och ansåg att frågorna som vi lyfte behöver styras upp centralt för det saknade kunskap om detta i verksamheten.

“Handspriterna bara flyttade in i butiken under pandemin och det har inte funnits någon styrning på detta.”

- Brandfarliga kemikalier (handsprit) ej upptagna i SBA
- Brandfarliga kemikalier (handsprit) ej upptaget i SAM
- Påfyllning av gamla förpackningar görs på lagret (Öppen hantering av brandfarliga kemikalier)
- Dispensers annonseras att här kan man “sprita händerna” men det är en alkoholfri lösning.
- Utgången datum på förpackningar - farligt avfall
- Obetald skatt på produkterna som används i verksamheten (Se Skatteverkets uttalande i tidningen Miljö & Utveckling, DI, HD).
- Farligt avfall hanteras som ofarligt avfall - brandrisker i avfallskedjan nedströms
- Ingen substitution har genomförts trots att det finns flera alternativ på marknaden som saknar faroklassificering

Verksamheten tycker det är märkligt att man inte på centralt håll varit mer intresserade för frågorna som vi lyft. Vi tar upp vikten av att göra hållbara val, i likhet med att Systembolaget nu berättar för sina kunder hur man gör det i radioreklamen “Det är en dag i morgon också.” Hässleholms Systembolag har upplevt problematiken med missbrukare som berusar sig på handsprit - det bör bara av den anledningen göras en omställning till alkoholfritt inom bolaget - som arbetar mot missbruk och för folkhälsa.

Verksamhetsansvarig vill ha fortsatt kontakt och vi kontakter Systembolagets presstjänst för att nå någon som lyssnar på detta istället för inköp / vice VD som tidigare fått information om den obetalda skatten men nöjt sig med att leverantören lovat att betala skatt i efterhand. De 12 senaste åren har leverantören inte betalat punktskatten som enligt Skatteverket gäller.

<https://upphandling24.se/systemet-duckar-skatt-pa-sprit/>

Kommunikation om hållbarhet

Hållbarhet

Hållbarhet har alltid varit en del av Apotekets DNA. Ta del av vår hållbarhetsblogg och fokusområden där vi pratar om våra kortsiktiga och långsiktiga ambitioner för en friskare planet.

Besök på Apoteket i Höör 2025-04-16

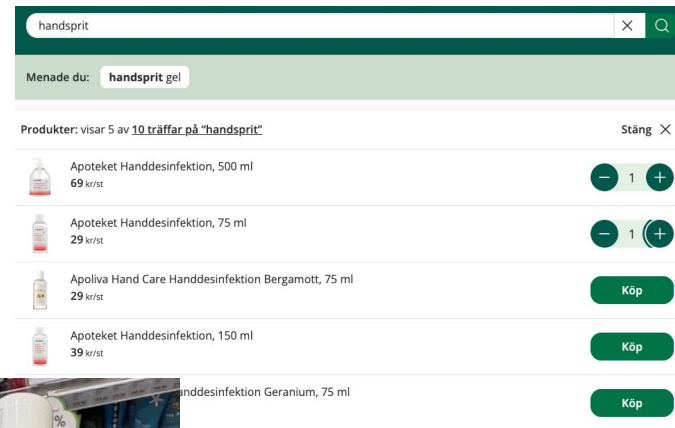
- Brister i SAM, etanolbaserad handdesinfektion ej upptagen
- Brister i SBA, etanolbaserad handdesinfektion ej upptagen
- Farorna annonseras inte vid överlåtelse i e-handel - efter påpekande har en text tillkommit men fortfarande brister annonseringen av farorna. Varningssymbolerna ska framgå inte enbart i en text.
- Brister i märkning av handsprit - missad fara "!", brist även i Säkerhetsdatabladet
- I säkerhetsdatabladet framgår att "om produkten varit i kontakt med förpackningen" ska den hanteras som farligt avfall men på förpackningen står det att bara att innehållet utgör farligt avfall.

Typ av avfall (Kommissionens förordning (EU) nr 1357/2014):

HP3 Brandfarligt

Svar via mail 2025-04-17 gällande utfasning av farliga kemikalier

"Jag har även diskuterat med vår produktchef inom EMV samt ansvarig på vår kvalitetsavdelning, vilka båda är uppdaterade på EU-lagstiftning och Sveriges miljömål, och vårt EMV håller hög standard och följer alla regler."

HELSINGBORG

Kommunikation om hållbarhet & kemikalier

HELSINGBORG

Industri

I Helsingborg är det främst kemi-, läkemedel- och metallindustrin som genererar utsläpp inom industri. Den största delen av utsläppen kommer från användning av bränsle och övriga utsläpp kommer från tillverkningsprocesser. De direkta utsläppen från industrin motsvarar cirka 15 procent av Helsingborgs utsläpp inom scope 1 och scope 2. Dessutom tillkommer indirekta utsläpp när industriförbrukar el och värme.

Offentlig konsumtion

Målsättningen är att minska klimatpåverkan från den offentliga konsumtionen.

Innovation och digitalisering

Digitalisering och innovation är centrala delar för att lyckas med den gröna omställningen. Innovativa tjänster och produkter driver förändring och skapar möjligheter att minska vårt klimatavtryck. För att realisera planens ambitiösa mål.

Så når vi målen

Miljö- och klimathänsyn i upphandlingar

Genom att ställa krav i upphandlingar kan vi påverka våra leverantörer att ställa om och premiärkostnader kan tydliggöra miljö- och klimatkrav. Det är centralt att följa upp att leverantörerna lever upp till kraven under entiret liv. Kraven kan till exempel vara på energifrekvens, kläringar och transporter med låg klimatpåverkan eller ställa krav på att använda eller förvalta på produkter.

Varaktighet och återbruk

Varaktighet och återbruk är ett viktigt sätt att minska klimatavtrycket. Genom att välja produkter som är byggda för att hålla länge och som kan återbrukas minskar vi behovet av nya produkter. Detta innebär att vi kan spara resurser och minska klimatavtrycket. För att uppnå detta kan vi till exempel använda oss av produkter som är byggda för att hålla länge och som kan återbrukas.

Klimat- och energiplan för Helsingborg 2025–2030

Fossilfritt

Minimera utsläpp från transporter och maskiner. Planera så att resursanvändningen minimeras och också behovet av transporter. Använd bränslen med låg klimatpåverkan.

Cirkularitet

Minska avfall och återanvänd byggmaterial där det är effektivt samt designa för ökad cirkularitet och flexibilitet i användning. Välj konstruktion, material och produkter som kan återbrukas.

B G H R
Branschföreningen Grön
Hygien & Rengöring

Obetald skatt skapar osund konkurrens

HELSINGBORG

<https://bghr.se/skatten-galler-punkt-slut/>

GRANSKNING AV LYRECOS HÅLLBARHETSRAPPORT GÄLLANDE KEMIKALIER – BREV TILL REVISORN

APRIL 12, 2025

Vi granskar regelbundet företags hållbarhetsrapporter med särskilt fokus på hur dessa förhåller sig till faktisk användning och hantering av kemikalier men i detta fallet hur de kemiska produkterna marknadsförs och säljs.

Distributionen av kemikalier

Vi skriver brev till Miljörevisor Lena Jönsson på RISE som reviderar LYRECO som är marknadsledande inom förbrukningsprodukter och upphandlad av många offentliga myndigheter gällande brister i efterlevnad av lagar och föreskrifter samt ohållbara affärsmetoder.

<https://bghr.se/green-washing/>

Antalet tippbränder ökar

BGHR deltar i en ny arbetsgrupp med myndigheter och intressenter inom avfallskedjan samt räddningstjänsten för att förebygga brandrisker i avfallskedjan

Arbetsgruppen består av bl. a.

- MSB
- Energi
- Ragnsells
- Räddningstjänst
- Elsäkerhetsverket
- BGHR

Linnéuniversitetet Miljöprofessor William Hogland är samordnare av arbetsgruppen.

Substitution är en lösning om man inte helt kan utesluta en produkt
Äkta substitution betyder att man ersätter en produkt med något som fungerar lika bra.

<https://bghr.se/substitution-av-farliga-kemikalier-en-nyckel-till-en-hallbar-och-saker-framtid/>

Hygienprodukter kan rädda både liv och golv - kostnaden för det ena kan räknas i kronor

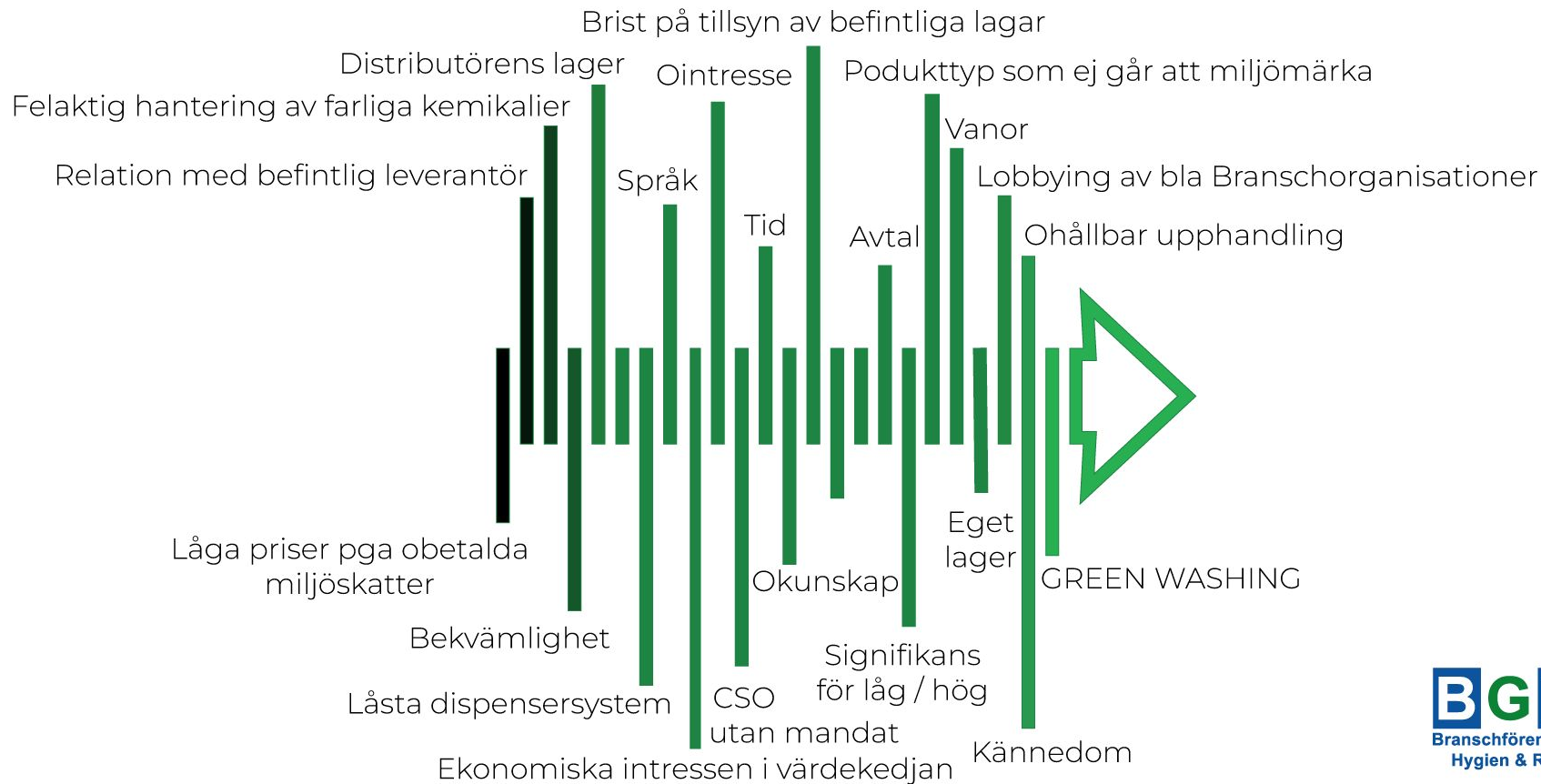
Kampanjen syftar till att upplysa om fördelarna med att välja icke-lösningssbaserade kemikalier för handrengöring. Droppande dispenserar och spill vid användning kan orsaka skador på byggnadsmaterial, särskilt golv. Detta förkortar materialens livslängd och leder till onödigt resursanvändning för reparation eller ersättning av golvet. Droppande dispenserar och spillande användande leder till skador på material i byggnader, framförallt på golvet. Det förkortar livslängden på material och skapa onödigt resursanvändning för att renovera eller ersätta golvet.

BGHR
Branschföreningen Grön
Hygien & Rengöring

<https://bghr.se/rena-hander-och-hela-golv-stadbranschen-sverige-har-undersokt-hur-des-infektion-paverkar-olika-typer-av-golvmaterial/>

BGHR
Branschföreningen Grön
Hygien & Rengöring

Hinder för en hållbar omställning

Kommer Trump att hjälpa oss att minska utsläppen, eller ska vi själva göra det vi kan?

Sveriges stora möjlighet i klimatomställningen ligger inte främst i att minska våra egna – i globalt perspektiv – begränsade utsläpp, utan i att vara ett föregångsland. Genom att **gå före, utveckla lösningar och skapa förutsättningar** för andra att ställa om, kan vi åstadkomma verklig global påverkan. Att inspirera, demonstrera och möjliggöra omställning i andra länder är en av de mest kraftfulla insatser vi kan göra för att minska de globala utsläppen.

Om en verksamhet gjort fel behöver den inte känna sig ensam.

Jytte Guteland (S) riksdagsledamot som sitter i Kemikalieinspektionens insynsråd i direktsändning och pratar **farliga kemikalier** - med **en farlig omärkt kemikalie** - i bakgrunden.

ARBETSMILJÖ
VERKET

Hade missat dokumentera handsprit i både SAM och SBA

Bildade farligt avfall med utgången handsprit på kontoret. Har nu ställt om till alkoholfritt.

✓ Checklista för miljörevisorer

Används det farliga ex. etanolbaserade hygienprodukter
behöver följande kontrolleras i en verksamhet

1. Lagring och hantering

- ☐ Förvaras handsprit i **originalförpackning** med korrekt märkning?
- ☐ Förvaras produkten **avskilt från värmekällor**, i **ventilerat utrymme**?
- ☐ Är **brandklassade skåp** eller särskilt brandskyddade utrymmen tillgängliga vid större mängder (lokal myndighetsföreskrifter och MSB)?

2. Systematiskt brandskyddsarbete (SBA)

- ☐ Är handspritsprodukter och annan brandfarlig vara **identifierad i riskbedömning**?
- ☐ Är produkterna **inritade i brandskyddsritningarna**?
- ☐ Finns det **instruktioner och skyltning** kring brandfarlig vara?
- ☐ Är personalen informerad om **brandrisker och åtgärder vid spill/brand**?
- ☐ Finns släckutrustning (t.ex. CO₂ eller skum) i närheten?

3. Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)

- ☐ Är handsprit upptagen i verksamhetens **kemikalieförteckning**?
- ☐ Har produkten genomgått en **kemisk riskbedömning** (missbruk, brand, olyckor, **attentat**)?
- ☐ Har personal som hanterar produkten fått **utbildning om risker och skyddsåtgärder**?
- ☐ Dokumenteras exponering och hantering i arbetsmiljöarbetet?
- ☐ Finns det en rutin för att inte lämna handspritsförpackningar i bilar under sommaren i linje med MSB:s råd pga brandrisk?
- ☐ Om påfyllningsförpackningar döljs i **dispensers** - finns det då synlig märkning av farorna på dispensern utvändigt?

4. Avfallshantering

- ☐ Kasseras handsprit (även öppnade/flaskor med restinnehåll) som **farligt avfall**?
- ☐ Märks avfallet med **UN-nummer och faropiktogram**?
- ☐ Förvaras farligt avfall i **godkända och märkta kärl**, på **avgränsad yta**?
- ☐ Finns **avfallsjournal** med uppgifter om mängd, kod (ex: 20 01 13*), och transportör?
- ☐ Tömde förpackningar: hanteras de som farligt avfall om de inte är droppfria? (Olika avfallsaktörer kan ha olika krav, Avfall Sverige - 5 min upp och ned utan att förpackningen droppar)

**THE GREATEST THREAT TO THE
PLANET IS THE BELIEF THAT
SOMEONE ELSE WILL SAVE IT.**

Turtle Rescue Team 2012-2020 Iranja Island Madagascar

